

Νέα στοιχεία στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Το υπουργείο Πολιτισμού ανακοινώνει την εγγραφή τεσσάρων νέων στοιχείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας, εφαρμόζοντας, ήδη από το 2006, την σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση, τα Δελτία για τα τέσσερα στοιχεία άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, υποβλήθηκαν το 2022 και το 2023, και έτυχαν συστηματικής επεξεργασίας από τη Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, την Εθνική Επιστημονική Επιτροπή για την Εφαρμογή στην Ελλάδα της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO, 2003) και, φυσικά, με τις κοινότητες των φορέων, αποσκοπώντας στη διαφύλαξη των παραδόσεων και τη μετάδοσή τους στις νεότερες γενιές. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της Σύμβασης της UNESCO, η χώρα μας δημιουργήσε και εμπλουτίζει συστηματικά το Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, στο οποίο

κοινότητες φορέων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς έχουν τη δυνατότητα να αναδείξουν τα στοιχεία που οι ίδιες θεωρούν σημαντικά, για την ταυτότητά τους.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενών, με την αποδοχή της εισήγησης της Επιτροπής, για την εγγραφή των τεσσάρων νέων στοιχείων στο Εθνικό Ευρετήριο, δήλωσε: «Το Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας εμπλουτίζεται με τέσσερεις ακόμα εγγραφές, στοιχεία του ποικιλόμορφου πολιτιστικού πλούτου της πατρίδας μας. Πρόκειται για μερικές ακόμα ψηφίδες, στο τεράστιο ψηφιδωτό της παράδοσής μας, το οποίο συνθέτουν η εμπειρία, η γνώση, οι δεξιότητες, η ευρηματικότητα, η δημιουργικότητα, αλλά και το αίσθημα του λαού μας, ως τεκμήρια ενός πολιτισμού, με ιστορικό βάθος και ποικιλία, ενός πλούσιου και, ως ένα βαθμό, ανεξερεύνητου παρελθόντος. Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά, την οποία το Υπουργείο Πολιτισμού καταγράφει και συμβάλλει στην συντήρησή της, αποτελεί βασικό στοιχείο του Πολιτισμού μας. Της αξίζει τιμή και σεβασμός, επειδή φέρνει σε επαφή τη σύγχρονη κοινωνία με τις ρίζες της, τις παραδόσεις, την ιστορία και τις εμπειρίες των ανθρώπων που δημιούργησαν πολιτισμό πριν από μας, σε αυτόν τον τόπο. Η εγγραφή τους στο Εθνικό Ευρετήριο δεν αποτελεί παρά ένα ακόμη βήμα για τη συνεργασία διοίκησης, επιστημονικής κοινότητας και, κυρίως, των ίδιων των κοινοτήτων ως φορέων, για την εκπόνηση και την εφαρμογή πολιτικών οι οποίες αποσκοπούν στη διαφύλαξη των παραδόσεων και τη μετάδοσή τους στις νεότερες γενιές».

Η ετήσια διαδικασία εμπλουτισμού του Εθνικού Ευρετηρίου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας ξεκινάει κάθε Ιανουάριο, με τη δημόσια πρόσκληση που απευθύνει η ΔΙΝΕΠΟΚ, σύμφωνα με ορισμένο χρονοδιάγραμμα. Η Εθνική Επιστημονική Επιτροπή κατά τις συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Νοεμβρίου 2022 και 18 Δεκεμβρίου 2023 έκρινε θετικά την εισήγηση για την εγγραφή τεσσάρων στοιχείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, την οποία έκανε δεκτή η Υπουργός Πολιτισμού. Τα στοιχεία που εγγράφονται στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας είναι τα εξής:

1. Μανιάτικο Μοιρολόι

Το μανιάτικο μοιρολόι αναφέρεται τυπικά στην αυτοσχέδια θρηνητική μελοποιία, μέρος της Μανιάτικης θρηνητικής τελετουργίας (κλάμα), κυρίως από γυναίκες, γνωστές και ως μοιρολογίστρες. Με τα μοιρολόγια οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν τους νεκρούς τους και μεταδίδουν τη μαρτυρία τους και έξω από το κλάμα ως συλλογική προφορική ιστορία που αντέχει στον χρόνο.

2. Ευαγγελίζου

Πρόκειται για εκκλησιαστικό ύμνο αφιερωμένο στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, που έψαλαν τα ξημερώματα του Ευαγγελισμού, ομάδες παιδιών ή και μεγαλύτεροι στους δρόμους των Μουδανιών Προύσας και των γύρω χωριών. Οι κάτοικοι περίμεναν τις ομάδες αυτές και όταν περνούσαν από τη γειτονιά τους, έβγαιναν από τα σπίτια και κερνούσαν γλυκά, κυρίως λουκούμια ή σπιτικά λικέρ.

3. Θερμιώτικος Μπάλος

Ο ακρογωνιαίος λίθος της ζώσας μουσικοχορευτικής παράδοσης του νησιού της Κύθνου (Θερμιά) είναι ο ζευγαρωτός χορός μπάλος. Ξεχωρίζει από τους υπόλοιπους νησιωτικούς μπάλους για τις «βόλτες», ενώ ο έντονος αυτοσχεδιαστικός του χαρακτήρας νοηματοδοτείται από τη διαχρονία και εντός μιας συνεχούς επιτελεστικής διαδικασίας επικαιροποιεί τους δεσμούς της κοινότητας στη συγχρονία.

4. Ο χορός του μηχανικού

«Ο Χορός του Μηχανικού» είναι μιμητικός χορός και μιμείται τις κινήσεις του ημιανάπηρου «πιασμένου», όπως λέγεται, σφουγγαρά - δύτη που χτυπήθηκε από τη «νόσο των δυτών». Η έλλειψη γνώσεων για τους κανόνες αποσυμπίεσης είχε ως αποτέλεσμα αναπηρίες και θανάτους. Η λαχτάρα του πιασμένου «Μηχανικού» για τη ζωή μετουσιώθηκε στον χορό αυτό, ο οποίος διδάσκεται από το Λύκειο των Ελληνίδων Καλύμνου και εξακολουθεί να χορεύεται σε κάθε εκδήλωση, γλέντι και πανηγύρι από τους Καλύμνιους του νησιού και τους απόδημους Καλύμνιους όπου γης